

BAKI ARXİPELAQI ƏRAZİSİNDƏKİ PALÇIQ VULKANLARININ GEOLOJİ-GEOFİZİKİ TƏDQIQATLARININ ANALİZİ

İ.Qasimov, S.Qasimova, E.Mansurov

Geologiya və Yeraltı Əməliyyatlar üzrə Direktor/ Baş Geoloq

SOCAR AQS

Həddindən artıq təzyiqlə məruz qalan mayelərin dislokasiyalardan keçərək yuxarı qalxması palçıq vulkanları kimi tanınan geoloji strukturların meydana gəlməsinə səbəb olur. Bu strukturlar dünyada çox geniş yayılmış və bəzi hallarda insanların məskunlaşdığı yerlərin yaxınlığında yerləşir və onlar üçün əhəmiyyətli risk faktoru yaradır, çünki bu vulkanlar şiddətli və ani püskürmələrə səbəb ola bilər. Bu hadisənin təsirinə məruz qalan ərazilərdə yer təkinin xüsusiyyətlərinin və strukturunun qiymətləndirilməsi buradakı riskin azaldılması üçün faydalı ola bilər. Yer təkinin 3D xarakteristikasını əldə etmək üçün Bakı arxipelaqı ərazisindəki palçıq vulkanının aktiv konusunun olduğu ərazidə struktura müdaxiləsiz geofiziki tədqiqatlar aparılmışdır. Aktiv və passiv seysmik tədqiqatlardan əldə edilən məlumatların emalı və inteqrasiyası nəticəsində seysmostratiqrafik yeraltı struktur göstəricilərini əks etdirmişdir. Elektrik müqavimət tomoqrafiyası tədqiqatları seysmik tədqiqatlardan əldə edilən nəticələrlə müqayisə edilə bilən nəticələr vermiş və palçıq vulkanının perimetral sahələri haqqında məlumat əldə edilmişdir. Bu məlumat qısa miqyaslı fəaliyyətə təsir edən sərhəd şərtlərini öyrənmək üçün faydalı hesab olunur. Bundan əlavə, bu tədqiqat palçıq vulkanları fenomeninin təsirinə məruz qalan ərazilərdə zamanla baş verən dəyişikliklərin monitorinqi üçün təklif olunan metodoloji yanaşmadan istifadə imkanlarını qiymətləndirməyi hədəfləmişdir.